യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 5✓
(ഉപശമപ്രകരണമ്)/സർഗം 67✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ഏവംൻ തൗ കുശല+പ്രശ്നംങ്ങ് കൃത-വന്തൗ പരസ്പരമ് .
കാലേനാ-സാദ്യ വിമലംഞ്ഞ്/ ജ്ഞാനം മോക്ഷംൻ തതോ ഗതൗ .. 1

തതോ വച്മി മഹാബാഹോ/ യഥാ+ ജ്ഞാനേ-തരാ ഗതിഃ .
നാസ്തി സംസാര-തരണേ പാശ-ബ+ന്ധസ്യ ചേതസഃ .. 2

ഇദം ഭവ്യ-മതേർ-ദുഃഖ/മനന്ത-മപി പേലവമ് .
കുഖ-ഗസ്യാ്തരോ്മ്/ഭോധിഃസ് സർ/പാരേർ/ഗോഷ്പ-ദായതേ .. 3

ദേഹാതീതാ മഹാത്മാന+ശ്ചിന്മാത്ര+സ്വാത്മനി+ സ്ഥിതാഃ .
ദൂരാദ്-ദേഹം സമീ+ക്ഷന്തേ+ പ്രേ+ക്ഷകോ ജനതാ-മിവ .. 4

ദേഹേ ദുഃഖാതി-സംങ്ങ്-ക്ഷുബ്ധേ കാ നഃഹ ക്ഷതി-രുപ+സ്ഥിതാ .
രഥേ വിധു-രിതേ ഭഗ്നേ സാരഥേഃഖ് കേവ ഖ+ണ്ഡനാ .. 5

മനസി+ ക്ഷുബ്ധ-താംയ് യാതേ/ ചിത്ത്വ+(സി-ആ)+ങ്ഗ കിമാ-ഗതമ് .
തരങ്ഗ-ജല-സം/താനേ വൈപ-രീത്യംങ്ങ് കിമമ്/ബുധേഃ .. 6

ക്വ്ിഭവൻ-പയസാം ഹംസാഃഫ് പയസാ-മുപലാ+ശ്ച കേ .
കാഃശ് ശിലാഃഖ് കില ദാരൂണാംങ്ങ് കേ ഭോഗാഃഫ് പരമാ+ത്മനഃ .. 7

സംബന്ധഃഖ് ക ഇവ+ ശ്രീമൻ ശൈലാ-പര-സമു+ദ്രയോഃ .
അന്തരേ ഗിരി-സംബാധേ ക+ശ്ച ചി+ത്ത+ത്ത്വ/ബ+ന്ധയോഃ .. 8

അപ്യുത്-സങ്ങ്/ഗോഹ്യ-മാനാനി പദ്മാനി സരിദമ്/ഭസാമ് .
കാനി നാമ ഭവന്തീഹ ശരീരാണി തഥാ+ത്മനഃ .. 9

സംഘട്ടാത്/കാഷ്ഠ-പയസോർ-/യഥോ+ത്തുങ്ങ്/ഗാഃഖ് കണാദയഃ .
ദേഹാത്മനോഃസ് സമായോഗാ+ത്തഥൈതാ+ശ്ചിത്ത-വൃത്തയഃ .. 10

സംബന്ധാദ്-ദാരു-പയസാം പ്രതിബിമ്/ബാനി ദാരുണഃ .
യഥാ പയസി ല+ക്ഷ്യന്തേ ശരീരാണി തഥാത്മനി .. 11

യഥാ ദർപണ-വീ+ച്യാദൗ+ പ്രതി-ബിമ്ബാനി വസ്തുതഃ .
നാസ+ത്യാനി ച സ+ത്യാനി ശരീരാണി തഥാ+ത്മനഃ .. 12

ദാരുവാ+ര്യുപലാ+സ്ഫോടേ ദുഃഖിതാ ന യഥാ+ ക്വചിത് .
സംയു+ക്തേഷു വിയു+ക്തേഷു ന തഥാ പഞ്ചസു+ ക്ഷതിഃ .. 13

ദാരു-സംശ്ലേഷിതാത്-തോയാത്/കമ്പ-ശബ്ദാ-ദയോ യഥാ .
പ്രജായന്തേ തഥൈ/വാസ്മാദ്-ദേഹാ+ച്ചിത്/പരിബോധി-താത് .. 14

ന ശുദ്ധ-ജഡയോ-രേതാഃസ് സംവിദച്-ചി+ച്ഛരീ-രയോഃ .
ഏതാ+ ഹ്യജ്ഞാന-മാത്രസ്യ തസ്മി+ന്നഷ്ടേ ചിദേവ നഃ .. 15

യഥാ ന കസ്യചി+ദ്വാരി/ദാരു+ശ്ലേഷ്യേ്നു-ഭൂതയഃ .
തഥാ ന കസ്യ-ചി+ദ്ദേഹ/ദേഹി-സങ്ഗ്യേ്നു-ഭൂതയഃ .. 16

അജ്ഞ+സ്യായംയ് യഥാ ദൃഷ്ടഃസ് സംസാരഃസ് സത്യതാംങ് ഗതഃ .
ന+ ജ്ഞ+സ്യായംയ് യഥാ-ഭൂതഃസ് സംസാരഃസ് സത്യതാംങ് ഗതഃ .. 17

അന്തഃസ് സങ്ഗ-വിഹീ-നാസ്തു യഥാ+ സ്നേഹാ ദൃഷ+ജ്ജലേ .
തഥാസക്ത-മനോ-വൃത്തൗ ബാ+ഹ്യ-ഭോഗാനു-ഭൂതയഃ .. 18

അന്തഃസ്-സങ്ഗേന രഹിതോ യദ്വത്-സലില-കാഷ്ഠയോഃ .
സംബന്ധസ്/തദ്വ-ദേവാ+ന്ത/രസങ്ഗോ ദേഹ-ദേഹിനോഃ .. 19

അന്തഃസ് സങ്ഗേന രഹിതഃസ് സംബന്ധോ ജല-കാഷ്ഠയോഃ .
സ ദേഹ-ദേഹിനോ+ശ്ചൈവം/ പ്രതി-ബിമ്/ബാമ്/ഭസോസ്-തഥാ .. 20

സ്ഥിതാ സർവത്ര സംവ്-വിത്തിഃശ് ശുദ്ധാ സംവേ+ദ്യ/വർജിതാ .
ദ്വി+ത്വോപ-ലാഞ്ഛിതാ+ ത്വ+ന്യാ/ ദുഃസ്-സംവ് വിത്തിർന വിദ്യതേ .. 21

അദുഃഖ-മേതി ദുഃഖി+ത്വ/മന്തഃസ്-സംവേദനാ+ സ്ഫുടമ് .
സ്ഫാരോ ഭവതി വേതാലോ വേതാല+ത്വേന ഭാവിതഃ .. 22

അസം-ബന്ധോ്യ്പി സംബന്ധോ ഭവ+ത്യന്തർ/വിനി+ശ്ച-യാത് .
സ്വപ്നാങ്ഗനാ/സുരതവത്-സ്ഥാണു-വേതാല-സങ്ഗവത് .. 23

അസത്-പ്രായോ ഹി സംബന്ധോ യഥാ സലില-കാഷ്ഠയോഃ .
തഥൈവ മിഥ്യാ-സംബന്ധഃശ് ശരീര-പര-മാത്മനോഃ .. 24

അന്തഃസ്-സങ്ഗംവ് വിനാ നാമ്ബു/ കാഷ്ഠ-പാതൈഃഫ് പ്രഗൃ+ഹ്യതേ .
ആത്മാ്യ്ങ്ഗ-സങ്ഗ-രഹിതോ ദേഹ-ദുഃഖൈർ/ന ദ+ഹ്യതേ .. 25

ദേഹ-ഭാവനയൈ/വാത്മാ ദേഹ-ദുഃഖ-വശേ+ സ്ഥിതഃ .
ത+ത്ത്യാഗേന തതോ മുക്തോ ഭവതീതി വിദുർ-ബുധാഃ .. 26

അന്തഃസ്-സങ്ഗ-വിഹീന+ത്വാദ്-ദുഃഖ-വ+ന്ത്യങ്ഗ നോ യഥാ .
പത്രാമ്ബു/മല-ദാരൂണി+ ശ്ലിഷ്ടാ+ന്യപി പര+സ്പരമ് .. 27

അന്തഃസ്-സങ്ഗേന രഹിതാ യാന്തി നിർ/ദുഃഖതാം പരാമ് .
ശ്ലിഷ്ടാ+ന്യപി തഥൈ-വാത്മ/ദേഹേന്ദ്രിയ-മനാം+സ്യലമ് .. 28

അന്തഃസ്-സങ്ഗോ ഹി സംസാരേ സർവേഷാം രാമ ദേഹിനാമ് .
ജരാ-മരണ-മോഹാനാംൻ തരൂണാം ബീജ-കാരണമ് .. 29

അന്തഃസ്-സം-സങ്ഗ-വാ+ഞ്ജന്തുർ/മഗ്നഃസ് സംസാര-സാഗരേ .
അന്തഃസ്-സംസക്തി-മുക്തസ്തു തീർണഃസ് സംസാര-സാഗരാത് .. 30

അന്തഃസ്-സംസങ്ഗ-വ+ച്ചിത്തം ശത-ശാഖ-മിവോ+ച്യതേ .
അന്തഃസ്-സംസങ്ഗ-രഹിതംവ് വിലീനംഞ്ച് ചിത്ത-മുച്യതേ .. 31

ഭഗ്ന+സ്ഫടിക-വ+ദ്വിദ്ധി മനഃസ് സക്തമ-പാവനമ് .
അഭഗ്ന+സ്ഫടികാ-ഭാസ/മസ+ക്തംവ് വിദ്ധി മേ മനഃ .. 32

അസക്തംൻ നിർമലംഞ്ച് ചിത്തം മു+ക്തം സംസാ+ര്യപി+ സ്ഫുടമ് .
സക്തംൻ തു ദീർഘ-തപസാ യുക്തമ+പ്യതി-ബന്ധവത് .. 33

അന്തഃസ്-സക്തം മനോ ബദ്ധം മുക്തം സക്തി-വിവർജിതമ് .
അന്തഃസ്-സംസക്തി-രേവൈകംങ്ച് കാരണം ബന്ധ-മോക്ഷയോഃ .. 34

അന്തഃസ്-സംസക്തി-മുക്തസ്യ കുർവതോ്ഽ-പി ന കർതൃതാ .
ഗുണദോഷ-വതീ തോയേ/ ദാരു-വാഹന-നൗ+ര്യഥാ .. 35

അന്തഃസ്-സംസ+ക്തിതോ ജ+ന്തോ/രകർതു-രപി കർതൃതാ .
സുഖ-ദുഃഖ-വതി+ സ്വപ്നേ സംഭ്രമോ+ന്മുഖതാ യഥാ .. 36

ചിത്തേ കർതരി കർതൃ+ത്വ/മദേഹ+സ്യാപി വിദ്യതേ .
സ്വപ്നാദാ-വിവ വിക്ഷുബ്ധ/സുഖ-ദുഃഖ-ദൃശോപമമ് .. 37

അകർതരി മന+സ്യന്ത/രകർ-തൃത്വം സ്ഫുടം ഭവേത് .
ശൂന്യചിത്തോ ഹി പുരുഷഃഖ് കുർവന്നപി ന ചേതതി .. 38

ചേതസാ കൃത-മാപ്നോഷി ചേതസാ ന കൃതംൻ തു ന .
ന+ ക്വചിത്/കാരണേ ദേഹോ ന ച ചി+ത്തേന കർ/തൃതാ .. 39

അസംസക്ത-മകർ/തേവ കുർവ-ദേവ മനോ വിദുഃ .
ന കർമ-ഫല-ഭോ+ക്തൃത്വ/മസക്തം പ്രതി-പദ്യതേ .. 40

ബ്രഹ്മഹത്യാ+ശ്വ/മേധാ+ഭ്യാ/മസം-സക്തോ ന ലിപ്യതേ .
ദൂരസ്ഥ-കാന്താ-സം-ലീന/മനാഃഖ് കാര്യൈ/രിവാ+ഗ്രഗൈഃ .. 41

അന്തഃസ്-സംസക്തി-നിർമുക്തോ/ ജീവോ മധുര-വൃത്തിമാൻ .
ബഹിഃഖ്/കുർവന്ന-കുർവ+ന്വാ കർതാ ഭോക്താ ന ഹി+ ക്വചിത് .. 42

*അന്തഃസ് സംസക്തി-മുക്തംയ് യൻ/മനഃസ് സ്യാ+ത്തദ/കർ/തൃകമ് .
*ത+ദ്വിമുക്തം പ്രശാന്തംൻ തത്/ത+ദ്യുക്തംൻ തദ-ലേപകമ് .. 43

തസ്മാത്-സർവ-പദാർഥാനാം ശ്ലിഷ്ടാനാംൻ നിശ്ചിതം ബഹിഃ .
സർവ-ദുഃഖ-കരീംങ് ക്രൂരാ/മന്തഃസ് സക്തിംവ് വിവർ/ജയേത് .. 44

വിരഹിത-മല-മന്തഃസ്-സങ്ഗ-ദോഷേണ ചേതഃ
ശമ-മുപ-ഗത-മാദ്യംവ് വ്യോമ-വന്നിർമ-ലാഭമ് .
സകല-മല-വിമുക്തേ-നാത്മ-നൈക+ത്വ-മേതി+
സ്ഥിര-മണി-നിഭ-മമ്ഭോ-വാരിണീ വാരിനീലേ..45

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോപായേ-ഷൂപ-ശമ+പ്രകരണേ അന്തഃസ്-
സംസങ്ഗ-വിചാരോ നാമ സപ്ത-ഷഷ്ടി-തമഃസ്; സർഗഃ .. 67 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
6.11.2023